

Chociaż skontrolowane podmioty były przygotowane pod względem organizacyjnym do wykonania inwestycji i każdemu z przedsięwzięć zapewniono finansowanie, NIK ujawniła nieprawidłowości przy ich realizacji i to na wszystkich etapach - od opisu przedmiotu zamówienia publicznego po nierzetelne odbiory końcowe. Ze względu na wagę i skalę nieprawidłowości sformułowano 40 wniosków pokontrolnych. W jednym przypadku skierowano zawiadomienie o możliwości popełnienia wykroczeń przez kierownika jednostki kontrolowanej.

Rozwój lokalny realizowany jest m.in. przez projekty infrastrukturalne. Dobrze rozwinięta, nowoczesna sieć dróg poprawia możliwości komunikacyjne, poprawia komfort życia codziennego mieszkańców i wpływa na bezpieczeństwo ruchu drogowego. Pomimo systematycznej poprawy, stan polskich dróg samorządowych wciąż stanowi jedną z barier ograniczających aktywność gospodarczą, inwestycyjną oraz konkurencyjność regionów i poszczególnych ośrodków gospodarczych. W 2018 r. powołano Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg - mechanizm wsparcia dla jednostek samorządu terytorialnego, realizujących inwestycje na drogach. Jego celem jest przyspieszenie powstawania nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury drogowej na szczeblu lokalnym. Środki przekazywane są na zasadach konkursowych.

W 2023 r. Delegatura NIK w Bydgoszczy przeprowadziła kontrolę w 10 jednostkach samorządowych województwa kujawsko-pomorskiego, aby sprawdzić czy prawidłowo przygotowano, przeprowadzono i utrzymywano inwestycje dofinansowane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Łączna wartość skontrolowanych inwestycji wyniosła 27 mln 165,8 tys. zł, a dofinansowanie – 13 mln 244,3 tys. zł.

Podmioty objęte kontrolą były przygotowane pod względem organizacyjnym do wykonania inwestycji. Ich struktura organizacyjna była dostosowana do zakresu realizowanych zadań. Każdemu skontrolowanemu przedsięwzięciu zapewniono pełne finansowanie i w każdym z nich osiągnięto wszystkie zamierzone efekty rzeczowe. Niemniej NIK stwierdziła szereg nieprawidłowości przy ich realizacji i to na wszystkich etapach procesu inwestycyjnego. Do najważniejszych należały:

„Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Baruchowo”

Pracownicy Urzędu Gminy Baruchowo nie wyegzekwowali od wykonawcy pełnej dokumentacji projektowej (oświetlenie drogowe), choć wymóg ten wynikał wprost z zawartej z nim umowy. Ponadto niezgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych wydłużono termin wykonania umowy dotyczącej przebudowy dróg (z 15 marca na 30 września 2019 r.). Zmiana ta miała istotny charakter, a termin wykonania zlecenia był jednym z kryteriów oceny ofert. Ostatecznie wprowadzono warunki, które gdyby były znane wcześniej, mogłyby wpływać na decyzje innych oferentów. Dodatkowo wybrano inspektora nadzoru inwestorskiego, który nie wykazał, że gwarantował ustawowy obowiązek posiadania doświadczenia. Od wykonawcy przebudowy dróg oraz inspektora nadzoru nie wyegzekwowano opracowania i zatwierdzenia programu zapewnienia jakości, wszystkich wpisów w dzienniku budowy czy prowadzenia książki obmiarów – choć obowiązki w tym zakresie wynikały z zawartych umów. W latach 2018-2023 nie prowadzono dziennika objazdu dróg obejmującego badaną inwestycję, a same przebudowane drogi nie zostały objęte okresowymi kontrolami.

Budowa i przebudowa ul. Wodnej w Cekcynie

Pracownicy Urzędu Gminy Cekcyn wypłacili wykonawcy dokumentacji projektowej 35,4 tys. chociaż nie sporządził on protokołów zdawczo-odbiorczych, które zgodnie z umową były podstawą płatności. W samej umowie nierzetelnie określono też zakres powierzonych zadań, gdyż nie wskazano tam np. obowiązku wykonania projektu organizacji ruchu, a bez tego elementu nie było możliwe prawidłowe wykonanie umowy. Wykonawcy inwestycji wypłacono wynagrodzenie na podstawie faktury końcowej

wystawionej niezgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym. Urzędnicy w sposób nierzetelny zweryfikowali też prawidłowość projektu budowlanego i zaakceptowali go, mimo że zawierał wadę polegającą na nieodpowiednim zaprojektowaniu odwodnienia. W konsekwencji konieczne było wykonanie dodatkowych prac, których koszt wyniósł 13,9 tys. zł. Dla ul. Wodnej do kwietnia 2021 r. nie prowadzono książki drogi, a po jej założeniu prowadzono ją nierzetelnie - nie zawierała bowiem wpisów dotyczących parametrów technicznych czy zagospodarowania oraz wyposażenia technicznego odcinka drogi. Przebudowana droga nie została objęta okresowymi kontrolami.

Przebudowa ul. Podmurnej, części ul. Kościuszki, ul. Grudziądzkiej i ul. Radzyńskiej w Łasinie

W Urzędzie Miasta i Gminy Łasin nie opracowano projektów planów rozwoju sieci drogowej oraz planów finansowania budowy, przebudowy, remontu utrzymania i ochrony dróg oraz drogowych obiektów inżynierskich. Oględziny NIK wykazały, że inwestycję zrealizowano w sposób niezgodny z przepisami i zatwierdzonymi projektami organizacji ruchu. Do 3 stycznia 2018 r. nie prowadzono książek drogi dla ulicy Kościuszki, Podmurnej i Radzyńskiej, a po ich założeniu prowadzono je w sposób nierzetelny, bowiem nie zawierały m.in. szczegółowych danych technicznych zagospodarowania odcinka drogi oraz zmian parametrów technicznych. W ramach umowy na roboty budowlane dokonano płatności częściowej w kwocie 246 tys. zł na podstawie faktury wystawionej po ulicy sporządzeniu protokołu rzeczowo-finansowego, chociaż umowa wymagała w tym względzie sporządzenia i zatwierdzenia protokołu częściowego odbioru robót. Ten pierwszy stanowił jedynie potwierdzenia zaawansowania prac, a nie ich akceptację i odbiór. Za nadzór na inwestycją wynagrodzenie w kwocie 30 tys. wypłacono jednorazowo, chociaż umowa zakładała, że będzie rozliczane miesięcznie. Wraz z poszczególnymi fakturami wykonawca miał przekazywać również miesięczne zestawienia godzin wykonywania czynności na budowie. Na skutek rezygnacji z rozliczenia umowy zgodnie z jej warunkami, pracownicy Urzędu pozbawili się możliwości weryfikacji sposobu jej wykonania.

Rozbudowa ul. Świętego Floriana w Górznie

Projekt rozbudowy w części dotyczącej branży elektrycznej, został odebrany przez Urząd, pomimo że opracowanie to nie było sprawdzone przez osobę posiadającą wymagane uprawnienia. Do 12 grudnia 2023 r. Burmistrz nie zapewnił zatwierdzenia organizacji ruchu zmienionej w wyniku przebudowy ul. Świętego Floriana. Nie zapewniono też prowadzenia książki drogi, prowadzenia okresowych kontroli czy prowadzenia dziennika objazdów dróg gminnych, znajdujących się w zarządzie Miasta i Gminy. Mimo stwierdzenia w toku oględzin w lutym 2023 r. usterki oświetlenia znaku znajdującego się w ciągu ulicy, do grudnia pracownicy Urzędu Miasta i Gminy nie dochodzili od wykonawcy wykonania naprawy. NIK oceniała to zaniechanie jako nierzetelne dochodzenia swoich praw wynikających z umowy.

Przebudowa ul. Wojska Polskiego w Więcborku

Oględziny wykazały, że wloty bocznych ulic w obszarze przeprowadzonej inwestycji oznakowane zostały nieprawidłowo znakami wskazującymi na rozpoczęcie i zakończenie stref ruchu. Do czasu ich przeprowadzenia pracownicy Urzędu Miejskiego w Więcborku nie podjęli działań w celu dostosowania organizacji ruchu na ul. Wojska Polskiego, tak, aby odpowiednio dostosować oznakowanie skrzyżowań. Te powstały w związku z nadaniem w grudniu 2022 r. dwóm ulicom wchodzącym w obszar inwestycji statusu dróg publicznych. Na wylotach bocznych ulic znajdowały się znaki „ustęp pierwszeństwa”, natomiast w ciągu ul. Wojska Polskiego nie przewidziano w organizacji ruchu i nie umieszczono żadnego oznakowania tych skrzyżowań.

Przebudowa ul. Jackowskiego w Grudziądzu

Z wykonawcą dokumentacji projektowej Zarząd Dróg Miejskich nie zawarł pisemnej umowy, co było

niezgodne z regulaminem udzielania zamówień publicznych obowiązującym w tej jednostce. Zabezpieczenia należytego wykonania dwóch umów na roboty budowlane, wniesione w formie gwarancji ubezpieczeniowych, zawierały zapisy ograniczające uprawnienia ZDM do zaspokojenia ewentualnych roszczeń. Od wykonawcy robót nie wyegzekwowano przedłużenia terminu ważności tego zabezpieczenia, mimo zmiany terminu zakończenia robót na dłuższy od pierwotnego o 84 dni.

Przebudowa ulicy Pięknej, Kwiatowej i Wspólnej w Wąbrzeźnie

W Urzędzie Miasta Wąbrzeźno nieprawidłowo zorganizowano nadzór nad wykonaniem inwestycji. Dopuszczono do sytuacji, w której przedłożona przez wykonawcę, w trakcie odbioru końcowego dokumentacja powykonawcza nie zawierała części dokumentów poświadczających wykonanie prac zgodnie z przyjętymi standardami. Nie wyegzekwowano też od niego dokonywania bieżących wpisów w dziennikach budowy. Nierzetelnie odebrano też przedmiot umowy z inspektorem nadzoru i nie podejmowano działań skutkujących wykonaniem przez niego zleconych obowiązków.

Budowy ul. Magazynowej i ul. Prusa w Unisławiu

Pracownicy Urzędu Gminy Unisław nie wyegzekwowali od wykonawcy i inspektora nadzoru realizacji wszystkich powierzonych im obowiązków odnoszących się do zapewnienia systemu jakości kontroli robót. Kontrahenci nie gromadzili bowiem wymaganej dokumentacji technicznej lub nie dopełniali wymogów sprawozdawczych (nie dokonywali wpisów do dziennika budowy w przypadku robót ulegających zakryciu, nie dokumentowali sprawdzenia zabezpieczenia przed korozją włączów studni i zaworów czy zbadania profilu nawierzchni z kostki betonowej). Nieprawidłowo prowadzono książki drogi dla ulic Magazynowej i Prusa, gdyż nie zawierały one wszystkich wymaganych wzorem informacji. Nie podjęto też skutecznych działań zmierzających do rzetelnego wypełnienia przez podmiot zewnętrzny obowiązków w zakresie kontroli okresowych dróg.

Przebudowa ul. M. Curie-Skłodowskiej w Chełmnie

Przeprowadzone oględziny wykazały brak oznakowań poziomych uwzględnionych w stałej organizacji ruchu, zapadnięcie i uszkodzenia krawężników przy dwóch wpustach ulicznych, zapadnięcie krawędzi drogi w pobliżu parkingu przy szkole. Ponadto pracownicy Urzędu Miasta Chełmno nierzetelnie egzekwowali obowiązki w zakresie usunięcia usterek powstałych podczas użytkowania drogi. Nie prowadzono też dziennika objazdów dróg będących w zarządzie Miasta.

Rozbudowa drogi powiatowej na odcinku Nowa Wieś Wielka – Pęchowo

Pracownicy Zarządu Dróg Powiatowych w Bydgoszczy dokonali opisu przedmiotu zamówienia na roboty budowlane za pomocą niedokładnej i niespójnej dokumentacji projektowej, bez uwzględniania wymagań dostępności dla osób niepełnosprawnych. Nierzetelnie sprawowali też nadzór nad przebiegiem inwestycji. Dopuszcili do sytuacji, w której osoba ustanowiona jako kierownik budowy z ramienia wykonawcy faktycznie nie wykonywała swoich obowiązków tj. nie prowadziła dokumentacji budowy oraz nie przebywała na terenie budowy w trakcie wykonywania robót budowlanych. Dodatkowo Zarząd dopuścił do czasowego pełnienia obowiązków w zastępstwie przez osobę, która nie posiadała wymaganych kwalifikacji. Nie zapewniono też zgodności projektu stałej organizacji ruchu z projektem budowlanym i wykonania oznakowania zgodnego z projektem organizacji ruchu. Dokonano też odbioru robót stanowiących odstępstwo od przepisów techniczno-budowlanych, dla których nie uzyskano zgody na takie odstępstwo, wykonanych niezgodnie z zasadami sztuki budowlanej czy też w oparciu nierzetelną, fragmentaryczną dokumentację powykonawczą. Nie zapewniono też rzetelnego odbioru robót związanych z usuwaniem wad stwierdzonych w okresie gwarancyjnym. Książka drogi i dziennik objazdu dróg prowadzone były w sposób nieprawidłowy, tj. nie zawierały wszystkich wymaganych elementów.

NIK. Nieprawidłowości przy remontach dróg w Kujawsko-Pomorskiem

Kategoria: Komunikacja i Transport

Opublikowano: piątek, 15, marzec 2024 12:00

Joanna Gryboś-Chechelska

Odsłony: 591

Nie prowadzono lub nierzetelnie wykonywano okresowe kontrole.

Do kierowników jednostek kontrolowanych NIK wystosowała 40 wniosków dotyczących usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Najczęściej o:

- dokonywanie obowiązkowych okresowych kontroli stanu dróg,
- regularne aktualizowanie ksiąg dróg,
- dokumentowanie objazdów dróg,
- zapewnienie skutecznych mechanizmów kontroli gwarantujących wykonywanie inwestycji.

Zdecydowana większość spotkała się z akceptacją (21 zostało już zrealizowanych a 17 pozostaje w trakcie realizacji).

Źródło: NIK